

Fr. R. Kronsvaldi foto
Tallinn 1929

VÄLISEESTLANE

ASUTIS FENNO-UGRIA LENDAJAKIRI KULTUURSUHETE
ARENDAmiseks KODU- JA VÄLIS-EESTI VAHEL.

Väljaandja: ASUTIS FENNO-UGRIA // Vastutav toimetaja: V. ERNITS.
Tallinn, Lai tän. nr. 1, Suomi-büroo // Toimetus ja talitus: Tartus, U. Savi t. 2, 3.
Telef. 7-22. Avatud 10—12 e. l. ja 5—6 p. l.

Tellimishind: aastas Eestis 25 senti, Lätis 40 sant., Leedus 75 senti, Soomes 4 Smk.,
Ameerika-Ühisriikides 20 senti, Venemaal 20 kop., Belgias 4 fr.

Üksiknumber Eestis 5 senti, Lätis 10 sant., Leedus 20 senti, Soomes 1 mark, P. Am.
Ühisriikides 5 senti, Venemaal 5 kop., Belgias 1 frank., mujal vastavalt rahakursile ühes
postikuludega.

Ühes „Eesti Hõimuga“ aastakäik 1 kroon, toetustellimine 5 kr., autellimine 10 kr.
Ilmub Tartus 4 korda aastas.

Nr. 4, II aastak.

Detsember

1929.

S I S U :

Välis-Eesti informatsioonibürood tarvilikud. Kirjandusest. Poola eestlaste aadresse (jatk).
Väikesi teateid Välis-Eestist.

VÄLIS-EESTI INFORMATSIOONIBÜROOD TARVILIKUD.

Välis-Eesti informatsioonibüroode tarvilikkusest on meil juba varemini kirjutatud ja kõneldud. Väheemas ulatuses toimivadki nendena Välis-Eesti ühingu büroo Tallinnas ja Fenno-Ugria bürood Tallinnas ja Tartus. Nende büroode sennine tegevus on aga siiski võrdlemisi kitsaulatuslik, kuna pole küllalt kogutud andmeid väliseestlaste olukorra kohta, veel vähem aga igasuguste elutingimuste ja majandusolude kohta üldiselt n. n. Välis-Eestis, see on õieti kogu maailmas. See on ka arusaadav, sest niisuguste andmete kogumine ja kasutamiseks valmisseadmine pole kerge asi ja käib kindlasti üle üksiku isiku, ühingu ehk organisatsiooni jõu.

Huvitavate, täiesti vastuvõetavate mõtetega esineb selle küsimuse kohta Herbert Haljaspõld „Välis-Eesti almanakis“ nr. 2, artiklis „Töösse rakendatud kaubandusteadus“. Ta annab kõige pealt ülevaate majandusliku informatsiooni korraldusest mujal ja soovib meilgi sisse seada informatsioonibürood lugemissaaliga ja standardandmete rühmitamisega vabaks tarvitamiseks. See oleks tähtis meie väliskaubanduse seisukohalt üldiselt, ja selles mõttes peaks sellest huvitatud olema niihästi kaubandus- ja välisministeerium, samuti kaubanduskoda ja teised majanduslikud organisatsioonid. Kuna aga väliseestlaste päätegevusalaks on siiski

majandustegevus, siis on loomulik, et sellest on huvitatud ka Välis-Eesti ühing ja isegi Fenno-Ugria, sest ka andmed Soome ja Ungari kohta ei tohiks sealt puududa, vaid peaksid ennemini võimalikult hästi esitatud olema, et võimalikult edendada majanduslikku läbikäimist hõimuriikidega.

Välis-Eesti ühingu ja Fenno-Ugria seisukohalt tuleks aga selle büroo kompetentsi ja andmestikku laiendada. Puhtmajanduslike küsimuste kõrval peaks sellesse koondatama ka kõik üldised andmed Välis-Eesti, samuti Soome ja Ungari kohta. See ei teeks selle büroo korraldamist palju keerulisemaks ega raskemaks, küll aga oleks suureks hõlbustuseks kõigile neile, keda huvitavad ka Välis-Eesti ja hõimumaade kultuuriküsimused. Selle büroo organiseerimiseks peaks Fenno-Ugria ja Välis-Eesti ühingu algatusel Tallinnas vastav nõupidamine kokku kutsutama, büroo kodukord välja töötama ja büroo võimalikult lähemal ajal käima pandama.

Täiesti vastuvõetav on hra Haljaspõllu soovitus, et samasugune büroo tuleks asutada Tartuski, eriti just akadeemiliste majandusringkondade kui ka teiste kaubandus-tööstusringkondade ja hõimuorganisatsioonide kaastegevusel. Algatuse selles asjas võtab oma peale Tartus Fenno-Ugria osakond.

Loodame, et see hää ettepanek leiab lähemal ajal teostust.

KIRJANDUSEST.

„Välis-Eesti almanak“ nr. 2, detsember 1929, 36 lhk., hind 40 senti.

Käesolev Välis-Eesti almanak on õieti selle teine proovinumber, kuna tulevaks aastaks selle tellimine avatud — ilmub neli korda aastas, hind kodumaale aastas 1 kr. 50 senti, poolaastas 75 senti, välismaile aastas 3 kr. 75 senti, 1 dollar ehk 4 shillingit. Vastutavaks toimetajaks on Eduard Riismann, tegevtoimetajaks J. Jaik, väljaandja Välis-Eesti ühing Tallinnas, V. Posti 7, not. J. Kristelsteini kontor. Toimetuse aadress: Tallinn, Kinga t. 6—8 ehk Vana Posti 6—4-a, postkast 100.

Käesolev Välis-Eesti almanak sisaldab mõnegi huvitava ja asjaliku kirjutise, nii eelmises artiklis käsitatud H. Haljaspõllu „Töösse rakendatud kaubandusteadus“ ja Ed. Riismanni „Turismi korraldamisest Eestis“, milline küsimus on huvitav ka väliseestlaste seisukohalt, kuna just nemad võivad tagajärjekalt tegutseda turistidevoolu juhtimiseks Eestisse. Teiselt poolt tuleksid väliseestlased ise turistidena küsimusse.

On sellepärast täitsa loomulik, et turismi keskkorraldusest ka Välis-Eesti ühing on kutsutud osa võtma. Soomet ja Ungarit arvesse võttes peaks vastav ettepanek tehtama ka Fenno-Ugriale.

Huvitav on ka J. Jaik'i „Võtkem eeskuju soomlastelt“, milles kõneldatakse välissoomlaste kapitalide juhtimisest soome hoiupankadesse. Täiesti õieti toonitatakse, et meil peaks sarnalaadiline küsimus päevakorrale tulema, kuigi meil pole Välis-Eestist loota kaugeltki nii suuri hoiusummasid, nagu see soomlaste juures näib võimalik olevat.

Asjalikke ülevaateid leidub veel Ühendriikidest, eesti merimeeste tööolude ja mõningate Eesti saaduste müügivõimaluste kohta, ka Brasiiliast, mille oludest tuuakse üldiselt võrdlemisi kriitilisi andmeid. Ka tuuakse ülevaade eesti seltsi tegevusest Londonis, eestlastest Uruguais, ühes seletusega Eesti saaduste müügivõimalusest sinna. Eriti huvitav on Eesti Seltsi tegevuse ülevaade Austraaliast, millest selgub, et seal tehakse katseid isegi lastele eesti keele õpetamisega. Viimane asjaolu on väga tähelepanuväärne ja on õieti suurim kindlustus selleks, et Austraalia eestlastel on siiski väljavaateid tulevikuski eestlastena püsida. Seks jõudu neile kaasa! Võtku kõik väliseestlased neist eeskuju, eriti aga palju arvurikkamad ja jõukamad Ameerika eestlased!

Andmestikku kuulub ka väike ülevaade spordiseltsi „Maleva“ tegevusest Helsingist ja Välis-Eesti ühingu peakoosolekust Tallinnas. Lõp-peak peaks ühe leheküljeline eesti kirjanduse nimestik.

Jääb veel nimetada kolme artiklit: „Külaskäigul sünnimaale“ (eestlase John Cooli muljeid), „Vannutatud meeste kohus“ (Homo primigenius Ameerikast) ja „Teekond kullamaale“ (Hüüne Petserist). Need kirjutised täidavad följetoni aset, kui õnnelikult, on iseküsimus. John Cooli jooming Eestis võib ju väga usutav olla, kuid vaevalt on õige ta väide, et peaaegu igal Ameerika eestlasel on kodus oma väike veini-, viina- või õllefabrik, kuigi eestlased, tõsi küll, kuuluvad nende üldiselt mitte väga keeluseadussõbralikkude muulaste hulka, kes Ameerika keeluseaduse läbiviimist raskendavad ja selles suhtes tõsistele Sise-Ameerika karsketele jänkidele pinnaks silmas on. Paar viimaks mainitud pala on aga võrdlemisi kahtlase väärtusega, kuigi „Teekond kullamaale“ võrdlemisi hästi kirjeldab neid vintsutusi ja sunnitud seadustest üleastumisi, mida kergemeelne väljarändamine enesega pea alati kaasa toob.

Loodame, et „Välis-Eesti almanak“ tulevikus meie sennist nii kui nii vähest väliseesti kirjandust tunduvalt rikastab.

f POOLA EESTLASTE AADRESSE.

(Jatk.)

Siedlec:

Pr. Kull, Liisa, majateenija.

Pr. Paul, Anna, majateenija.

Grudziada:

Järv, Hugo, kingsepp, Fabryka Pe-Pe-Ge.

Katowice:

Jaakson, Mary, tantsijanna, ul. Jagiellonska 12, IV, u. Reszondek.

Zgierz p. Lodzie:

Bruus, Elfriede, Rynek Kilinskiego 2.

Pow. Luniniecki: poczta Lenino:

Käsk, Priidu, meh.

Miaszów:

Rebane, Jaan, meh., gm. Myszów, pow. Zamierciański.

Naleczów:

Pähni, Karl Johannes, 3 lapsega, Kolonia Naleczów.

Pilica:

Paurson, Aleksander, naine Elisabeth, Drozd Sownia Pilica.

Konojany:

Kukk, Marie, teenija, Księż Proboszcz Krause juures, pow. Brodnica.

St. Zalasie:

pr. Tamberg, Triina k/Smorgon, woj. Wilenskie.

Kamien-Koszyrski:

Unter, Elisabeth, tööline, hotel Malki, woj. Poleskie.

Poczta Krasnen Uszã:

Tamm, Jaan, äriteenija.

Braslaw, woj. Wilenskie:

Wares, Joh., tööline.

Bydgoszcz:

Welsberg, Adelheid, majapidaja, 3 last, ul. Długa 45.

Zdobunow:

Pr. Arro, Ksenia, Skrzyńka pocztowa 24.

L ö ö z :

- Maehle, Friedr. ins., ul. Piotrkowska, 106.
„ Marie Aleksander Elisabeth, Piotrkowska 106.
„ Nikolai õpil., ul. Piotrkowka 106.
Johanson, Marie, przejazd 40, m. 6.
„ Alide, przejazd 40, m. 6.
„ Nikolai, przejazd 40, m. 6.
Kurrik, Peeter ja Annette, Felisa 24, Szubartz.
Piir, Johannes ja Stefania, Zahodnia 36.
Kerdo, Lonny-Olga, retušeerija, Pomorska 23—11.
Lindemann, Paul Roman, vabrikujuhat., Wolczanska 222, m. 14.
„ Alide, abikaasa, Wolczanska 222, m. 14.

Wilno:

- Tamm, Marie pr., ul. Zw. Janska 1, m. 9, poeg Eugen samas.
Juurik, Anna pr., poeg, ul. Kosciuszki 22.

Poznań:

- Ampus, Alide, kasvatajanna, Przecnica 6.
Wahl, Karl, naine Margarethe, Matejki 55/IV.

Moscice:

- Hallap, Mathilde, przez Domaczewo.

Wiecbirk-Pomorze:

- Roth, Henriette, diakoniss, Zarząd Domu Macierzystego Ewangelicko Spolecznosciowych.

VÄIKESI TEATEID VÄLIS-EESTIST.

LÄTIST.

Riia Eesti Hariduse ja Abiandmise Seltsi juhatus otsustas V. Ernitsi, ettepanekul asuda esimese läti eestlaste kongressi korraldamisele. Kongressist kutsutakse osa võtma kõigi Läti eesti organisatsioonide esitajad, samuti ka mitme kodumaaalase väliseesti tööst huvitatud organisatsiooni esitajad.

Riia E. Hariduse ja Abiandmise Seltsi esimees hra J. Verendel viibis Tallinnas Haridusliidu asemikkude koosolekul 24. nov. s. a., pidades ühtlasi läbirääkimisi koostöö võimaluste üle mõlemate organisatsioonide vahel. Riia Eesti Haridusselts on niihästi Haridusliidu kui ka Karskusliidu liige.

LEEDUST.

Leedu Eesti Selts korraldab igal neljapäeval kell 8 õhtul omavahelise

koosviibimise Perkauskase kohvikus Laisves aleja nr. 58 Kaunases.

21. septembril oli saatkonna ruumides seltsi teeõhtu ühes tegevushoosaja algamisega. Osavõtjaid oli üle 30 inimese, nende hulgas ka Tartu ülikooli stipendiaat mag. Arumaa, kes läinud suvel keele uurimise otstarbel Leedu viibis.

Samul päevil peeti Kaunases Balti riikide üliõpilaste spordiolümpiaad. Selleks puhuks oli Kaunasse sõitnud 15 eesti üliõpilast, kes aga sealt pea otsekohe tagasi sõitsid, kuna neil ette tuli mõnesuguseid arusaamatusi lätlastega, kes olid üliõpilaste hulka arvanud ka konservatooriumi ja kehakasvatustituudi õpilased — just viimaste hulka kuulusid kaks paremat läti sportlast. Meie üliõpilaste auks oligi Eesti Selts korraldanud teeõhtu, milline siiski ära peeti, kuigi üliõpilased tulemata jäid.

On liikumas mõte, Kaunase asunduse eesti lastele (arvult umbes 10) eesti keele õpetust korraldada. Vastav jõud ja ruumid oleksid saatkonnas saadaval, kui aga asja korraldamise üle kokku lepitakse. Soovitame seda.

SOTSIALISTLIKKUDE NÕUKOGUDE VABARIIKIDE LIIDUST.

Tänavuaastased rasked majandusolud ja radikaalsem põllumajanduse kollektiviseerimine tekitavad mõningaid hõõrumisi ka eesti asundustes. Ajalehtede sõnumite järele olevat isegi kaks eestlast sel pinnal tekkinud vastolude tõttu maha lastud. Üldiselt aga kuulub, et eesti asunikud katsuvad praeguste oludele kohaneda ja omadel endistel elukohtadel püsida.

Leningradi eesti Jaani kiriku rendileping usklikkude organisatsiooniga on katkestatud, kuna kirik kavatakse kultuurmajaks ümber muuta. Usklikkude organisatsioonile, s. o. kogudusele on kaks nädalat aega antud uutesse ruumidesse siirdumiseks.

Suurema eestikeelse raamatukogu asutab Leningradis V. Kingissepa nimeline eesti tööliste haridusmaja. Selle täiendamiseks avati ülelinnaline eestikeelsete raamatute korjandus, kusjuures raamatute hind lubatakse välja maksta.

Ajalehetellijate arvu 100% tõsta on otsustatud Tikopesa asunduses, kutsudes võistlema sel alal Aasiku ja Punamäe asundust. Niisugused kultuurilised võistlused on Nõukogude riigis õige levinenud ja väärivad järeletegemist.

Venemaa eesti asunduste hariduspüüetest isegi maal tunnistab teade, et Almõshi asunduses töötavat peale eesti õppekeele kooli veel õhtukool, nähtavasti täisealistele, kes õpitavat vene, eesti ja esperanto keelt ja ühiskondlikke aineid. Üldhariduslik õhtukool tegutseb ka Leningradis Haridusmaja juures.

*

Struugi asunduses otsustati asutada eesti kirjanduse müügipunkt, samuti eesti külanõukogu ja abiandmise komitee.

On ilmunud paar uut eestikeelset õpiraamatut koolidele, nimelt Raua ja teiste „Tõöraamat eesti esimese astme külakoolidele“, II õppeaasta, ja J. Karu Matemaatika 1. osa. Ilmus ka II osa

õpetajate ajakirjast „Pedagoogiliste ja meetoodiliste materjalide kogu“, kuid seda olevat ostenud senni ainult 25—30 eks., mil puhul „Edasis“ tähendatakse, et Venemaa eesti koolides olevat õpetajaid, kes põrmugi oma töö vastu huvi ei tundvat. Vahest on siiski ajakirja esialgne vähene levik seletatav osalt ka eesti õpetajate laialipillatud olekuga üle kogu Venemaa.

EESTI HARIDUSASUTUSI LENINGRADI OBLASTIS

oli k. a. oktoobris järgmisel arvul: 90 neljaaastast eestikeelset kooli, üks üheksa-aastase õppekavaga, s. o. keskkool, 2 talurahvanoorsoo kooli (vastavad meie rahvaülikoolidele), lugemistube 19, punaseid nurki 77, klubisid 6 ja haridusmaju 1.

* * *

„Edasi“ soovib omadele külakirja-saatjatele, et need ei saadaks sõnumeid nähtuste kohta, mida väljaspool Nõukogude Liidu piiri võidakse Nõukogude korra ja Venemaa eestlaste vastu ära kasutada. Teatud kombel on see ju põhjendatudki, sest kodanlised lehed näevad õige tihti nõukogude maalt tööpoolest ainult seda, mis on halb, ja palju harvemini kõneldakse sellest, mis on häa. Muidugi pole seesugune hindamisviis õiglane. Teiselt poolt ei ole aga kommunistlikud lehed ise vabad samast veast: ka nemad näevad kodanlaste juures peaaegu ainult halba ja võrdlemisi harva midagi hääd. Muidugi on see seletatav osalt ilmavade põhilahkuminekutega, kuid siiski mitte ainult sellega. Ausaltmõtleva mittekommunist võib igatahes õiglaselt hinnata igasuguste ilmakordade häid ja halbu külgi, ja seda sama võib teha ka aus kommunist. Loomulikult püsivad nende hindamise vahel vahed, kuid ausatena inimestena saavad nad siiski üksteisest aru, võivad isegi suhtuda lugupidamisega teineteise ja kummagi ilmakorra piirkonda kuuluvatesse positiivsetesse nähtustesse, selle juures kumbki omalt põhimõtteliselt seisukohalt taganemata.

„Edasi“ poolt võetud seisukohal on ka oma sisemine mõju — nimelt võiks see ära hoida omamaa lugejate meeleolu üleliigset mürgitamist teadetega igasugustest ebanähtustest, kuritöödest

jne. Seda seisukohta peaksid kodanlisedki lehed arvesse võtma ja tõepoolest vähem rõhku panema igasuguste ebanähtuste ja kuritegude väga laialistele kirjeldustele.

Täiel määral aga eitavatest nähtustest ei saa vaikida siiski ükski ajaleht, sest ühiskonnal on tarve tunda ka eitavaid nähtusi, juba selleks, et võida nende vastu võidelda. Küsimus on ainult selles, kuidas neid eitavaid nähtusi esitatakse.

SAKSAMAALT.

Berliini Eesti Selts korraldas 23. oktoobril s. a. kõnekoosoleku. Ülevaatega Välis-Eesti liikumisest esines V. Ernits. Osavõtjate arv oli umbes 30. Läbirääkimistel puudutati mitmesuguseid küsimusi. „Eesti Hõimu“ ja „Väliseestlast“ telliti 7 eks.

EESTLASI TSHEHHO-SLOVAKKIAS.

Tshehho-Slovakkias asub Varssavi Eesti saatkonna andmetel 5 eesti üliõpilast (Erich ja Renata Hansenid, Brno, Nova 23, Wanda Taubel, Nikolai Ups ja Johann Androvits Praahas) ja majateenija prl. Marie Lipp Praahas. Teatavasti asub Tshehho-Slovakkias stipendiaadina ka luuletaja üliõpilane Vilmar Adams. Erateel kuulub toimetus, et Praahas asub veel eestlane inseneriproua Helene Wassiljeva ja Karlsbadis üks eesti abielupaar. Kindlasti asub Tshehho-Slovakkias muidki eestlasi. Toimetus palub teadjaid nende kohta andmeid saata.

Välis-eestlase järgmises numbris avaldab toimetus Tshehho-Slovakkia eestlaste täiendava nimekirja Praaha Eesti konsulaadi andmetel.

EESTLASI RUMEENIAS.

Varssavi saatkonna andmetel asub Rumeenias (Galati, str. Vasile Lupu 13) muusikamees Alfred Jakobson. Arvatavasti leidub Rumeenias muidki eestlasi.

BELGIAST.

Eesti merimeeste kodu avati 3. juuni s. a. Antwerpenis, 7 Rue Lambertmont. Selles leidub lugemissaal kuni 50 inimesele, puhtad ruumid, mugav ja kodune sisseseade, ühes võimlemise ja

spordi võimalustega. Selle kodu korraldas Eesti konsulaat. Kodu autoimkonna esimeheks on aukonsul hra C. Verbeeck, sekretäriks asekonsul hra D. Treude, kodu juhatajaks merimees Hango. Soovime kodule edukat tegevust eesti merimeeste keskel. Kodus on eesti ajalehed, raamatud ja ajakirjad lugemiseks saadaval.

* * *

Brüsselis arvatakse ligi 100 eestlast elavat, mujal Belgias vast paarsada.

Hiljuti asutati Brüsseli eesti üliõpilaste G. Buurmanni ja E. Kallmanni algatusel Brüsseli Eesti Selts, mille liigeteks astus esialgu ligi 20 eestlast. Selts kavatseb eestlasi koondada nii hästi rahvusliku alalhoidmise kui ka vastastikkuse abiandmise ja vaimlise arendamise mõttes, korraldada referaate ja koosviibimisi, ühendust pidada kodumaaga jne. Tahetakse asutada ka jalgpalli meeskond ja keelpillide orkester.

HOLLANDIST.

Roterdamis, Leuvenhaven 151 avati eesti lugemistuba, pääasjalikult merimeestele. See on avatud kella 5—10 p. l. ja mahutab eneses umbes 50 inimest. Selle juure asutatakse ka raamatukogu, milleks kindralkonsul Carel Stahl raha annetas. Lugemislaua järelevalvajaks on konsulaadi sekretär eestlane Joh. Bauer.

EESTI SPORTLASTE LOORBERID VALISMAIL.

Ajalehtede teadetal on eesti poksi-meister Valter Palmil olnud väga suur edu New-Yorgis, kus ta muude seas sitke ja osava neegerpoksija Jack Langfordi, samuti ameeriklase Bakeri üle hiilgava võidu saanud.

Viinis olevat väga suur edu eesti maadlejal A. Petersonil.

PRANTSUSE-AAFRIKAST.

Prantsuse võrasteleegionis tegutsevat kaks eestlast: endine ohvitser Mägi Narvast ja endine allohvitser Johannes Kiivit, Tallinnast.

AMEERIKAST.

Eesti pühapäevakooli hädaoline tarve.

18 aastat Ameerikas asunud eestlane hra H. Tark kirjutavat „Postimehe“ teatel Välis-Eesti ühingule, et suurem

osa Ameerikas sündinud eesti lastest ei oskavat ühtki sõna eesti keelt. See näitab, kui hädatarvilised on Ameerikas pühapäeva- ja suvekoolid eesti keele õpetamiseks. Ameerika eesti seltskond peaks selle küsimuse kord tõsiselt pävakorrale võtma, sest selleks on viimane aeg.

EESTLASED ÕPPEJÕUDUDENA AMEERIKA ÜLIKOOLIDES.

Massachusetts'i osariigis, Brookiini linnas asuva Middlest College of Surgery and Medicine ülikooli patoloogia ja bakterioloogia professoriks olevat kinnitatud dr. med. J o h a n n e s E r n s t E i n, kes omal ajal Tartu ülikoolis arstiteadust õppinud ja siin doktorikraadi omandanud.

Kuulsas Harwardi ülikoolis Cambridgeis, Bostoni lähedal samas osariigis tegutseb ülikooli õppejõuna dr. Karl Vöhrmann, pärit Saaremaalt.

Ühes teoloogilises kõrgemas õppeasutuses Kanadas on õppejõuks eesti usuteadlane õpetaja Aksim.

Lühemat aega on Maddisoni ülikooli õppejõuna Wisconsinis osariigis tegutse- nud ka dr. P. A. Speek.

EESTLASI KALIFORNIAS.

Läinud aastal Ameerikas viibinud õpetaja K. Kaupsi seletuste järele asuvat Portlandis ja selle ümbruses 40 eestlast, elades võrdlemisi jõukalt ja alalhoides suhteid kodumaaga; isegi lapsed oskavat hästi eesti keelt. Seattle's ja eellinnas asuvat 150 inimese ümber. Elavat võrdlemisi jõukalt, kuid jäävat San-Francisko omadest siiski maha (San-Franciskos asub mitu sada eestlast). Seattle's eesti seltsi ei ole. Meelsus on suuremalt osalt pahempoolne, kuna kohalikud eestlased on pea kõik omaaegsed poliitilised emigrandid läbi Siberi.

Snomishis, Kanada piiri ääres asub 5 perekonda eestlasi, umbes 50 inimest. Neist on kaks perekonda tulnud Saamaarast, teised Eestist. Poliitiliselt olevad nad erapooletud, kodumaast olevat nad väga huvitatud. Omavahel hoiduvat nad hästi kokku. Rikas Kalifornia eestlane August Lukk, kes 25 aastat Ameerikas elanud, viibis 1½

aastat Eestis. Ta kavatsevat Tallinnas suurema hotelli avada. Ta olevat sõitnud tagasi Kaliforniasse omi seal- seid ettevõtteid ja varandusi likvideerima. See oleks esimene jõukam välis- eestlane, kes suuremate varandustega pikemaage Eestist eemaloleku järele kodumaale tagasi pöördub. Olgu see eeskujuks teistele!

Ajalehtedes on näinud kirjutisi ka sellest, et San-Francisko eesti konsul Martin Coffey olevat asutanud ühingu „Narva Electric Corporation of San-Francisco“, kes kavatsevat International General Electric Company kaasabil Narva kose jõujaama ehitama hakata, kui Eesti valitsusega kokkuleppele jõutavat.

ARGENTIINAST.

Buenos-Airesis, Calle Rivera 1999, asub Ülemaalise Eesti Noorsoo Ühenduse Argentiina osakond. Osakonnal on näitetrupp, orkestrid, laulukor ja raamatukogu. Ühel piduõhtul juulis eten- dati Tammanni „Kriisi“.

AUSTRALIAST.

Shanghai's asuv eesti kapten Mengel on külastanud Sidneys Austraalia eest- lasi. „Vaba Maa“ teatel on ta leidnud umbes 300 eestlast eest, kõik haritud inimesed, kuid viletsal elujärjel. Paljudel puuduvat isegi elukorterid, ma- gatavat kuurides. Tööd olnud vähe. Paljud tahtnud temaga kaasas Austra- liast ära tulla, mis muidugi võimatu olnud.

HIINAST.

Hiljuti Eestis käinud kapten A. Mengeli teadetele elavat eestlasi Hiinas võrdlemisi palju — nad olevat nimelt Vladivostokist ning Siberi eesti asun- dustest enamlaste võimule pääsemisel sinna põgenenud. Shanghai's tundvat kapten isiklikult 38 eestlast, kes „Eesti perekonna-õhtutel“ ja muul viisil oma- vahelises läbikäimises olevat. Populaar- sed olevat eesti konsul Rumberg ja eestlane Kask, kes Hiina valitsusele raadiojaama ehitavat. Üldiselt olevat eestlastel tublid palgad ja sissetulekud, kuid elu olevat nii kallis, et sellest väga vähe üle jäävat.